

sedda med förklarande kommentarer av utgivarna Rainer Knapas och Maria Vainio. De flesta av breven finns i Svenska litteratursällskapets arkiv och har aldrig tidigare publicerats i oförkortad form. Edelfelts jubileumsår firas med bl.a. en utställning av hans verk i konstmuseet Ateneum i Helsingfors och våren 2005 på Prins Eugens Waldemarsudde i Stockholm.

Maria Vainio

Albert Edelfelt (1854–1905)

Foredragsholderne som vil bidra til å belyse dette forholdet, er Eva Hættnær (München), Paula Henriksson (Uppsala), Jon Haarberg (Oslo), Johnny Kondrup (København), Erik A. Nielsen (København), Anders Moe Rasmussen (Århus) og Einar Thomassen (Bergen).

Christian Janss

Neste NNE-konferanse vil finne sted i Oslo, 16.–18. september 2005 under tittelen »Filologi og hermeneutikk«. Temaet vil bli behandlet både fra et teoretisk og et praktisk perspektiv, og med hjelpe av representanter fra ulike disipliner: edisjonsfilologi, litteraturvitenskap, filosofi, teologi og religionsvitenskap.

Fra

å være en filologisk metode til ut-

legning av vanskelig tilgjengelige skrifter

ble hermeneutikken gjennom romantikken

til en almen beskrivelse av forståelsens

muligheter, en utvikling som fortsatte på

1900-tallet. Filologien ble på sin side også

et spesialisert fagområde. Konferansen har

som mål å diskutere forholdet mellom filo-

logi og hermeneutikk i lys av at de har skilt

lag som disipliner, men likevel henger nært

sammen på det praktiske såvel som på

det teoretiske plan. Tekstanalysens arbeid

med tolkning og filologiens arbeid med å

establere og emendere tekst forenes i en

hermeneutisk dimensjon.

Foredragsholderne som vil bidra til å belyse dette forholdet, er Eva Hættnær (München), Paula Henriksson (Uppsala), Jon Haarberg (Oslo), Johnny Kondrup (København), Erik A. Nielsen (København), Anders Moe Rasmussen (Århus) og Einar Thomassen (Bergen).

Nyhetsbrev nr 12 – december 2004

Nordisk fôr Edisjonsfilologer

ā ē | & [kt] ō | ū t̄

H.C. Andersen 2005

Andersen til alle! Sådan lyder – noget forkert – formålsenkæringen for den fond, der blev dannet til at opmuntre, administrere og økonomisk støtte en broget mængde af projekter til fejringen af H.C. Andersens 200 års fødselsdag. Selvsagt dukkede idéen om en udgivelse op, nærmere betegnet en genudgivelse af hans vigtigste værker. Opgaven endte hos Det Danske Sprog- og Litteraturselskab (DSL) i samarbejde med forlaget Gyldendal, og her ændrede den karakter: Det blev til den første samlede udgave af H. C. Andersens trykte værker samt selvbiografiske skrifter siden *Samlede Skrifter*, der udkom delvist ved forfatteren selv 1854–1879 (2. udg., 1876–1880). Også den mindre kendte Andersen! kunne projektets undertitel siges at være blevet. Der er planlagt 18 bind i 6 gennemtænkt definerede »kassetter«, hvoraf de to første, *Eventyr og Historier* og *Romener* allerede er udkommet og de følgende, *Digte og Blanding* (dvs. genrehybrider), *Skuespil*, *Rejseskildring*-

ersamt *Selvbiograff* vil udkomme frem mod efteråret 2006. Teksterne er nyetablerede med (som regel) førstetrykket som grundtekst og nykommenterede med et bredt publikum for øje. Inden for hver kassette arrangeres teksterne kronologisk, dog således at samlinger respekteres. Det tekstrititiske apparat er sparsomt, idet kun varianter i forhold til førstetrykket registreres i de tilfælde, hvor en senere version danner grundtekst. Vægten lægges på at gøre H.C. Andersens tekster tilgængelige og læsevenlige, både for forskere og for almindeligt interesserede. Hver kassette indledes af hovedredaktøren, Klaus P. Mortensens samlende og reflekterende essays og afrundes med en tidstavle, der bringer kassetterns indhold i dialog med de øvrige. I tekstmassen herimellem er indlagt reproduktioner af Andersens egne tegninger, kollager og papirklip, som samtidig gør udgivelsen til et løbende galleri for også den side af hans udtryksglæde.

Gunilla Hermansson

Nordiskt Nätverk för Editionsfilologer

Nyhetsbrevet har redigerats av Carola Herberts,
ombrytningen har gjorts av Antti Pokela.

Svenska litteratursällskapet i Finland, Riddaregatan 5,
FIN-00170 Helsingfors, carola.herberts@sls.fi

Ny volym i C.J.L. Almqvists Samlade Verk

Nästa i tur att utkomma i Svenska Vitterhetssamfundets serie med Carl Jonas Love Almqvists *Samlade Verk* är *Törnrosens bok, Imperialoktavupplagan III*:1 från 1850. Denna volym innehåller *Europeiska missnöjets grunder*, *Hvarför reser du?* och *Det går an*. Redaktör för utgåvan är Bertil Romberg, som också är huvudredaktör för *Samlade Verk*.

Det går an, Almqvists mest kontroversiella bok, trycktes första gången 1838 men makulerades av författaren. Verket publicerades sedan i en omarbetad version 1839. Den version av verket som här föreligger fick alltså ingå som en del av det stora samlingsverket *Törnrosens bok och försägs därför med en ramberättelse där mäniskorna kring herr Hugo och Richard Furumo i Jaktslottskretsen resonerar kring verket.*

Det går an är ett djärvt inlägg i äkten-skapsfrågan. Almqvist angriper vigseln och plädderar istället för fria äktenskap där känslorna, och inte ytter ceremonier, ska binda mannen och kvinnan till varandra. Rent stilistiskt är genreblandningen från tidigare verk borta och romanen visar många prov på levande och verklighets-nära framställning av såväl mäniskor som miljörer. Almqvist har blivit realist.

Det går an orsakade en häftig debatt i Sverige och förfäldskritter med kritik av Almqvists syn på äktenskapet och vigseln lätt inte vänta på sig. Bland dessa finner vi polemiska skrifter av Malla Sifverstolpe, Johan Vilhelm Snellman och Vilhelm Fredrik Palmblad. En faksimilutgåva av de viktigaste förfäldskritterna, redigerad av Johan Svajeddal, är planerad att utges i Svenska Vitterhetssamfundets regi.

Petra Söderlund

Under planering: Zacharias Topelius Samlade arbeten

Svenska litteratursällskapet i Finland har inlett förberedelserna för den första historisk-kritiska utgåvan av Zacharias Topelius (1818–1898) Samlade arbeten. Föregående gång har hans Samlade skrifter i en förlagsutgåva utgetts 1899–1907. Enligt preliminära planer skall hela hans tryckta produktion, brev och övriga litterära kvarlåtenskap genomgås och ett generellt ordnat textarkiv upprättas, först i elektronisk form. Som slutprodukt utges en tryckt version, beräknad till mer än 20 volymer. Projektet, som skall finansieras av SLS, olika fonder och sammanslutningar, blir ett av de största någonsin i Finland och inleds under år 2005.

Rainer Knapas

Martin A. Hansens breve

11. oktober 2004 udsendes *Kætterbreve. Martin A. Hansens korrespondance med kredsen omkring Heretica*, bd. 1–3 (1613 sider, Gyldendal), udgivet af Anders Thyrring Andersen.

De to første bind gengiver samtlige kendte, bevarede breve vekslet mellem Martin A. Hansen og skribenterne omkring tidsskriftet *Heretica*. Det tredje bind rummer kommentarer og registrer. I alt er der tale om 731 breve mellem 62 skribenter.

I *Kætterbreve* kan forløbet omkring etableringen, udgivelsen og afviklingen af *Heretica* følges på tæt hold. Brevene giver i kraft af Martin A. Hansens rigtige og dybtgående forbindelse med talrige af tidens kulturturpersonligheder et nært og perspektiviskt porträtt af perioden, det litterære og intellektuelle miljø i tiaret efter besættelsen, og bidrager dermed til den litteratur-

historiske karakteristik af en betydningsfuld periode i den danske litteratur i det 20. århundrede. Udgivelsen inkluderer således breve til og fra bl.a. Thorkild Bjørnvig, H.C. Branner, Tom Kristensen, Paul la Cour, Tage Skou-Hansen og Ole Wivel.

Kætterbreve viser desuden, at Martin A. Hansen skabte mange forbindelser mellem det danske litterære miljø og forfattere fra de øvrige nordiske lande. Således nummer værket Hansens korrespondance med flere norske forfattere, bl.a. Tarjei Vesaas og Per Arneberg, svenske forfattere, bl.a. Tage Aurell og Erik Lindegren, og finlandssvenske forfattere, bl.a. Gunnar Björnling og Rabbe Enckell.

Blot en meget lille del af dette brevmatérialet har tidligere været publiceret, og størsteparten har været ukendt for eller udnyttet af den ellers omfangsrige Martin A. Hansen-forskning.

Anders Thyrring Andersen

Filologi, hermeneutik – og romantik

I dagene 11.–15. april 2005 afholdes der i København et forskeruddannelseskursus, som måske kan have interesse for NNE's medlemmer. Kurset bærer titlen »Filologi og hermeneutik: Den romantiske av.« Det er hensigten at tage udgangspunkt i de filologisk-hermeneutiske overvejelser, der foreligger fra den tidlige romantik (især hos Friedrich Schlegel og Friedrich Schleiermacher), og bruge dem som en slags katalysator for den samtalé, som fortsat er nødvendig, mellem (editions)filologi og hermeneutik, tekstdatablering og fortolkning. Desuden vil der blive lagt et editions-historisk spørsmål med fordrag om romantiske udgivelseshistorie. Kurset er altså emnemæssigt beslægtet med den

konference, som NNE afholder i Oslo i efteråret 2005, men adskiller sig herfra ved den særligt romantiske vinkel.

Blandt foredragsholderne er Robert S. Leventhal (Virginia, USA), Andrew Bowie (England), Gunter Martens (Tyskland), Bodo Plachta (Tyskland/Holland), Helge Jordheim og Christian Janss (Norge), Otto Fischer (Sverige) og Henrik Blicher (Danmark). Kurset arrangeres af den danske forskerskole for nordisk litteratur og kunst, Georg Brandes Skolen, og er tilrettelagt af Paula Henrikson og Johnny Kondrup.

Kursets forelæsninger er åbne for alle interesserede. Et fuldstændigt program kan læses på Georg Brandes Skolens hjemmeside: <http://www.hum.ku.dk/georgbrandes> (se under Kurser 2005). Her kan man også læse nærmere om betingelserne for at deltage, som er særligt gunstige for forskerstuderende (doktorander). De kan nemlig søge skolen om opholdsstipendium til den pågældende uge (ca. 1700 DKK) samt tilskud til rejsen (1500 DKK). Der er ingen ansøgningsfrist, og ansøgningerne behandles i den takt, de indløber!

Johnny Kondrup

Albert Edelfelt och Ryssland

I år har det förflyttit 150 år sedan den finländske konstnären Albert Edelfelts födelse. Svenska litteratursällskapet i Finland har med anledning av detta utgivit en bok om Albert Edelfelts förhållande till Ryssland, hans resor och kontakter där. Den mindre uppmärksammade sidan av Edelfelts liv och arbete presenteras nu genom ett unval av konstnärens egen brev, skrifterna både i Ryssland, Helsingfors, Paris och på Rivieran, främst till modern men också till systerna och vänerna. Breven är för-